

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 71.130 van 26 januari 1998
in de zaak A. 63.746/IX-484.**

In zake : Marleen RIVIERE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat J. GADEYNE,
kantoor houdende te ICHTEGEM-EERNEGEM,
Stationsstraat 34, bus 1

tegen :

de POST.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat Marleen RIVIERE op 19 mei 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van de bestuurder-directeur van DE POST van 15 maart 1995 waarbij beslist wordt dat zij haar rechten op bevordering en op bevordering tot een hogere wedde niet kan doen gelden met ingang van 27 oktober 1994, dat haar normale activiteitswedde verminderd wordt met ingang van 27 oktober 1994 en dat zij wordt afgezet met ingang van 15 maart 1995;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur M. LEFEVER;

Gelet op de beschikking van 4 november 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 10 december 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 januari 1998;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. SMETS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat J. GADEYNE, die verschijnt voor verzoekster, en van Inspecteur-jurist L. VAN HOOREN, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur M. LEFEVER;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoekster was tot aan haar afzetting eerstaanwezend postontvanger in het postkantoor TORHOUT 1. Zij vervulde er de zaterdagdienst. Deze dienst functioneert niet tijdens de vakantieperiode, zijnde in casu tussen 7 juli en 19 augustus 1994.

Verzoekster heeft de dienst waargenomen op 7 juli 1994 maar wordt langdurig ziek zodat haar dienst op 17 augustus 1994 moet worden overgenomen door een collega. Bij het nazien van de kas stelt deze vast dat

er een tekort is in de rekening van de postzegels ten belope van 59.000 fr.

De collega die de dienst overneemt maakt op 19 augustus 1994 daarvan een verslag op voor de gewestelijk directeur. Hij vermeldt daarin dat hij verzoekster telefonisch heeft gecontacteerd en dat zij heeft gezegd dat zij van dat tekort op de hoogte is en dat het haar bedoeling was dat kastekort aan te zuiveren bij de eerste loketopenstelling na de vakantie, met name op 20 augustus.

1.2. De gewestelijke directie van DE POST stelt daarop een onderzoek in.

Verzoekster bekent onmiddellijk dat zij het bedrag uit de kas heeft genomen om notariskosten te betalen met de bedoeling het er terug in te brengen de eerste zaterdag na de verlofperiode dat de dienst hernam. Zij verklaart verder dat zij doordat zij eind mei een grote som diende te betalen aan de notaris, over geen leefgeld meer beschikte voor haarzelf en haar twee kinderen (verzoekster is gescheiden) en dat zij daarom iedere zaterdag van juni en juli wat minder verkoop van postzegels had geboekt dan er werkelijk was omgezet en het verschil had weggenomen.

1.3. Verzoekster wordt met ingang van 26 oktober 1994 bij preventieve maatregel uit de dienst verwijderd en op 27 oktober in het belang van de dienst geschorst door de bestuurder-directeur die voorstelt haar wedde te verminderen en haar het recht op bevordering en op verhoging van wedde te ontzeggen. Verzoekster tekent hiertegen beroep aan bij de commissie van beroep.

Er wordt tevens klacht neergelegd bij het parket van de procureur des Konings te Brugge.

1.4. Op 28 oktober 1994 maakt de postmeester een strafvoorstel op lastens verzoekster. Hij stelt voor haar te straffen met de afzetting wegens het wegnemen van 59.000 frank uit de zaterdagkas van het kantoor TORHOUT 1.

Verzoekster van haar kant vraagt dat er zou rekening worden gehouden met haar 24 jaar trouwe dienst en met het feit dat het de eerste keer is dat zij zoiets doet en het zeker nooit meer zal doen.

De postmeester meent evenwel dat er geen verzachtende omstandigheden in aanmerking kunnen worden genomen. Daarop tekent verzoekster beroep aan bij de commissie van beroep.

1.5. Op 21 december 1994 brengt de commissie van beroep haar advies uit. Met vier stemmen tegen drie stelt zij voor een minder zware straf op te leggen, met name de tuchtschorsing voor de gehele duur van de schorsing in het belang van de dienst gepaard gaande met een overplaatsing bij ordemaatregel. Dit advies wordt als volgt gemotiveerd :

"Gelet op de ernst der feiten, doch rekening houdend met de ernstige familiale en financiële problemen waarmee betrokkene had af te rekenen (echtscheiding en onvoorziene zware rekeningen voor notariskosten - zie bewijzen neergelegd ter zitting) en de verzachtende omstandigheid dat geen ander personeel verdacht gemaakt werd en zij onmiddellijk de feiten bekende toen zij er mee geconfronteerd werd".

1.6. Omdat het advies gunstig is voor verzoekster, wordt de zaak ter beslissing voorgelegd aan het Directiecomité. Op 2 januari 1995 schrijft verzoekster een brief aan dit Comité waarin zij nog eens de volledige feitelijke toedracht uiteenzet en begrip vraagt voor haar sociale situatie. Zij voegt er een verklaring bij van de vroegere postontvanger van TORHOUT 1 met wie zij meer dan 10 jaar samenwerkte. Deze beschrijft

verzoekster als iemand die steeds voorbeeldig was in haar gedrag en in haar wijze van dienen, die zich volledig inzette voor een degelijke uitvoering van haar dienst, de haar opgelegde taken steeds nauwgezet en ordevol vervulde en ten aanzien van wie nooit onregelmatigheden werden vastgesteld of tuchtmaatregelen genomen.

1.7. Op 9 februari 1995 schrijft de Procureur des Konings te Brugge dat verzoeksters zaak in vooronderzoek is bij de dienst strafbemiddeling en dat zijn ambt bereid is de zaak te seponeren zodra de gelden terugbetaald zijn, gelet op de regularisatie en het gebrek aan bedrieglijk inzicht bij verzoekster.

1.8. Op 20 februari 1995 beslist het Directiecomité, na kennis te hebben genomen zowel van verzoeksters brief als van het schrijven van de Procureur des Konings, verzoekster af te zetten. Het motiveert zijn beslissing als volgt :

"Het Comité is van oordeel dat een postpersoneelslid onvoorwaardelijk eerlijk moet blijven tegenover de cliëntèle en tegenover de werkgever. Aan die plicht is ze tekort geschoten. Voor de tijdelijke financiële problemen bestaat er de Sociale Dienst van de Post, waarop ze naar blijkt, geen beroep heeft gedaan".

1.9. Op 28 februari 1995 schrijft de Procureur des Konings een nieuwe brief naar de verwerende partij waarin op een uitvoerig geargumenteerde wijze wordt uiteengezet dat verzoekster een duidelijke maar ook menselijke reactie verdient. Daarbij wordt de aandacht gevestigd op de verzachtende omstandigheden die het parket meent te zien, niet alleen de duidelijk sociale achtergrond van de zaak, maar ook de eerlijkheid van verzoekster die, hoewel er geen harde bewijzen tegen haar waren, onmiddellijk de feiten heeft toegegeven. Hij wijst ook op de duidelijke bereidheid van verzoekster om

mee te werken met de maatregelen die te haren opzichte worden genomen in het kader van de strafbemiddeling zoals die blijkt uit het feit dat zij op elke oproep van de bemiddelingsassistent correct reageert en elke afspraak omzet in concrete daden niettegenstaande deze een zeer zware inzet van haar vergen.

Hij meent dat verzoekster een duidelijke maar ook menselijke reactie verdient waardoor ze de rest van haar leven constructief kan aanpakken en die het haar mogelijk maakt de maatregelen die het parket haar oplegt, op te volgen.

1.10. Ingevolge deze brief beraadt het Directiecomité zich op 6 maart 1995 opnieuw over verzoeksters zaak, maar het blijft bij de op 20 februari 1995 genomen beslissing.

1.11. Op 15 maart 1995 beslist de bestuurder-directeur van de Algemene Directie Personeel van de Post dat verzoekster haar rechten op bevordering en op bevordering tot een hogere wedde niet kan doen gelden met ingang van 27 oktober 1994, dat haar normale activiteitswedde verminderd wordt met ingang van 27 oktober 1994 en dat zij wordt afgezet met ingang van 15 maart 1995.

1.12. Deze "beslissing" wordt aan verzoekster betekend op 17 maart 1995. Verzoekster tekent op 27 maart 1995 voor ontvangst van een afschrift van de voornoemde beslissing van de bestuurder-directeur;

2. Over de omvang van het beroep.

Overwegende dat de omvang van het beroep moet worden bepaald aan de hand van de inhoud van het verzoekschrift; dat de erin ontwikkelde middelen enkel

zijn gericht tegen de afzetting van verzoekster, zodat het beroep tegen de bestreden beslissing moet worden geacht enkel op de afzetting betrekking te hebben; dat zulks ter terechtzitting door de raadsman van verzoekster wordt bevestigd;

3. Over de bestreden beslissing.

Overwegende dat volgens artikel 118, § 2, van het administratief statuut van de postambtenaren de tuchtbeslissing bij voor de betrokken ambtenaar gunstig advies van de commissie van beroep wordt genomen, indien het andere ambtenaren betreft dan deze bekleed met de rangen 17, 16 of 15, door het Directiecomité of door diens afgevaardigde; dat te dezen uit het dossier blijkt dat de beslissing tot afzetting effectief op 6 maart 1995 door het directiecomité werd genomen; dat de beslissing van 15 maart 1995 uitgaande van de bestuurder-directeur van de Algemene Directie Personeel van de Post, wat de afzetting betreft, geen enkel ander bijkomend rechtsgevolg heeft dan dat zij de datum bepaalt waarop de afzetting ingaat; dat bijgevolg zowel de beslissing van het directiecomité van 6 maart 1995 als deze van de bestuurder-directeur van 15 maart 1995 als bestreden handelingen moeten worden aangewezen;

4. Over de gegrondheid van het beroep.

4.1. Overwegende dat verzoekster als middel de schending van het evenredigheidsbeginsel aanvoert; dat zij van oordeel is dat de straf kennelijk buiten verhouding staat tot de feiten wanneer men rekening houdt met alle gegevens van de zaak, waaronder het advies van de Procureur des Konings van Brugge die erop aandringt haar niet af te zetten, de beoordeling door gepensioneerd postontvanger LINGIER voor wie verzoekster meer dan 10 jaar heeft gewerkt en die wijst op verzoeksters

voorbeeldig gedrag en wijze van dienen, en vooral het advies van de commissie van beroep; dat zij aanvoert dat deze adviezen impliceren dat het niet meteen duidelijk en vanzelfsprekend is dat de tuchtoverheid de weliswaar bewezen feiten met de zwaarste tuchtstraf beteugelt; dat zij erop wijst dat zij nooit strafrechtelijk veroordeeld is geweest en het openbaar ministerie haar zelfs nooit heeft vervolgd;

4.2. Overwegende dat verwerende partij antwoordt dat de tuchtoverheid bij het opleggen van een tuchtstraf over een discretionaire bevoegdheid beschikt die alleen door de redelijkheid wordt begrensd en dat de tucht-overheid in casu heeft geoordeeld dat de afzetting het meest gepast was;

4.3. Overwegende dat verzoekster repliceert dat indien men overgaat tot het opleggen van de zwaarste tuchtstraf zonder dat er voordien in meer dan 20 jaar ooit een tuchtstraf werd opgelegd, het vereiste van de proportionaliteit tussen de tuchtstraf en de feiten des te meer aan de orde is;

4.4.1. Overwegende dat de Raad van State, al komt het hem niet toe om zich bij het beoordelen van de maat van tuchtrechtelijke bestraffing in de plaats te stellen van de tuchtoverheid, vermag na te gaan of die overheid in het licht van de concrete gegevens van de zaak bij het opleggen van de tuchtstraf binnen de grenzen van de redelijkheid is gebleven; dat zelfs al kan de tucht-overheid bij het opleggen van tuchtstraffen in de eerste plaats oog hebben voor het belang van de dienst, hij geen abstractie vermag te maken van de persoonlijke situatie van de betrokken ambtenaar en de daaruit voortvloeiende verzachtende omstandigheden ten aanzien van de tuchtfeiten;

4.4.2. Overwegende dat, al kan in de regel worden aanvaard dat financiële verduisteringen redelijkerwijze kunnen leiden tot het opleggen van de tuchtstraf van afzetting, te dezen rekening moet worden gehouden met de bijzondere context waarin het tuchtfeit zich heeft voorgedaan; dat, met name, het bestrafte feit werd gepleegd ten gevolge van een acute en onverwachte financiële last waarmee verzoekster, alleenstaande vrouw met twee kinderen, werd geconfronteerd, dat verzoekster, die het feit onmiddellijk heeft bekend, door de procureur des Konings als een persoon werd beschouwd die zonder bedrieglijk inzicht handelde en die enkel omwille van haar sociaal moeilijke situatie een misstap heeft begaan, en dan ook niet strafrechtelijk werd vervolgd maar werd begeleid binnen het raam van de strafbemiddeling, dat de procureur des Konings een brief aan de verwerende partij heeft gericht waarin hij wijst op de constructieve medewerking van verzoekster aan de strafbemiddeling en waarin hij omstandig de redenen aangeeft waarom verzoekster zijns inziens een menselijke straf verdient om haar toe te laten haar toekomst constructief aan te pakken; dat hierbij komt dat verzoekster gedurende vierentwintig jaar geen enkele tuchtstraf heeft opgelopen en dat ook de commissie van beroep had geadviseerd een minder zware tuchtstraf op te leggen; dat het geheel van deze gegevens in acht genomen, de tuchtoverheid een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door verzoekster meteen de zwaarste tuchtstraf op te leggen; dat de tuchtoverheid bijgevolg niet redelijkerwijze vermocht te besluiten tot het opleggen van die tuchtstraf; dat het gegeven dat verzoekster beroep had kunnen doen op de sociale dienst van de POST waardoor het tuchtfeit had kunnen worden vermeden, weliswaar aantoon dat verzoekster foutief heeft gehandeld, maar niet dat de tuchtoverheid redelijkerwijze meteen de zwaarste tuchtstraf kon opleggen; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden de beslissingen van het Directiecomité van DE POST van 6 maart 1995 en van de bestuurder-directeur van DE POST van 15 maart 1995 in zoverre dat daarin wordt beslist dat verzoekster wordt afgezet met ingang van 15 maart 1995;

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zesentwintig januari 1900 achtennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	G. BAETEMAN,	eerste voorzitter van de Raad van State,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	J. SMETS,	staatsraad,
	M. MILOJKOWIC,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. MILOJKOWIC.

G. BAETEMAN.